

Tájékoztató

az ÚMVP / EMVA támogatások esetében végrehajtható helyszíni vizsgálatokról

Jelen Tájékoztató célja, hogy **ügyfeleink helyszíni vizsgálatokra történő felkészülését és a vizsgálatok zökkenőmentes lebonyolítását segítve** röviden összefoglalja az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból (EMVA) az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program (ÚMVP) keretében igénybe vehető támogatások odaítélésével és kifizetésével kapcsolatos helyszíni vizsgálatok típusait és azok legfőbb jellemzőit.

A 2007. évi XVII. törvényben rögzítettek szerint az MVH-nak, mint hazai és uniós közpénzeket kifizető hivatalnak folyamatba épített **ellenőrzési kötelezettségei vannak**, amelyek a kifizetések jogszerűségét és szabályszerűségét hivatottak biztosítani. Ennek érdekében az MVH adminisztratív és helyszíni vizsgálatokat végez.

1. A helyszíni vizsgálatok célja, hogy az MVH bizonyosságot szerezzen:

- ✓ az ügyfél támogatásra való jogosultságáról;
- ✓ a projekttel, annak megvalósításával és működtetésével kapcsolatos hatályos jogszabályokban, közleményekben megfogalmazott feltételek és célok megvalósulásáról;
- ✓ a támogatási kérelmekben vállalt, támogatási határozatban foglaltak teljesítéséről;
- ✓ a kérelemben benyújtott adatok valóságtartalmáról;
- ✓ a kedvezményezett javára végrehajtott kifizetések igazolhatóak-e a támogatott műveleteket végrehajtó kedvezményezettek birtokában lévő számviteli vagy egyéb dokumentumokkal;
- ✓ a közpénzből finanszírozott műveleteket a közösségi szabályoknak és szakpolitikáknak, különösen a közbeszerzési szabályoknak és a nemzeti jogszabályok által vagy a vidékfejlesztési programban előírt vonatkozó kötelező előírásoknak megfelelően hajtották-e végre;
- ✓ más egyidejű, vagy korábbi közpénzekből történő / történt támogatással érintett projekttől való elkülönítés a kettős finanszírozás kizárásának biztosítására.

2. A helyszíni vizsgálatoknak 3 fő típusa van:

Kizárólag a beruházás jellegű támogatásokat érintő **helyszíni szemle**, mely elsődlegesen a támogatott művelet (pl. gébeszerzés), befektetési terület megtekintésére (pl. építések esetében), a látottak rögzítésére, a beruházás megvalósulásának igazolására irányul, de a beazonosításhoz tartozó dokumentumok és az elszámolásokat bizonyító, szűrőpróbaszerűen kiválasztott, a helyszínen megtekinthető eredeti bizonylatok vizsgálatából is áll.

Minden ÚMVP támogatást érintő **helyszíni ellenőrzés** teljes körű, az adott projekttel összefüggő részletre kiterjedő tételes vizsgálatot jelent. A helyszíni ellenőrzések a kedvezményezettnek a látogatás alkalmával ellenőrizhető valamennyi kötelezettségvállalására és kötelezettségére, valamint az ezeket alátámasztó, bizonyító erejű dokumentumok vizsgálatára kiterjednek.

Kizárólag a beruházás jellegű támogatásoknál a működtetés alatti, **utólagos ellenőrzések** alkalmával meg kell győződni arról, hogy a kedvezményezett ténylegesen végrehajtotta-e a kifizetéseket, hogy ugyanazon befektetést nem finanszírozták szabálytalan módon különböző nemzeti vagy közösségi forrásokból, illetve a működtetési kötelezettséggel érintett projektek esetében a közösségi és hazai szakmapolitikai céloknak megfelelő, vállalása szerint, ténylegesen és a rendeltetésszerűen működteti a beruházást.

3. Mikor, milyen helyszíni vizsgálatot végez az MVH?

Az MVH a beruházási jellegű projektek támogatási határozatainak meghozatalához - szükség szerint - a fejlesztés előtti állapot (viszonyítási alap) megismeréséhez **előzetes helyszíni szemlét** tarthat.

Az ÚMVP projektek megvalósítási ideje alatt az egyes kifizetési kérelmekhez kapcsolódó, általában a kérelmek adminisztratív ellenőrzésének első szakaszát követően **helyszíni szemléket** vagy **helyszíni ellenőrzéseket** végezhet.

Minden beruházással érintett projekt esetében legalább egyszer **helyszíni szemlét** kell végezni.

Helyszíni ellenőrzés valamennyi ÚMVP projektet érinthet, nem csak a beruházás jellegűeket, azonban az egyes projektek ellenőrzésre történő kiválasztása kockázati szempontok figyelembe vételével történik. Tehát minden projekt esetében nincs helyszíni ellenőrzés! Szükség esetén a kifizetési kérelemben beadott anyagban található probléma helyszíni feloldására, tényállás tisztázására is kijelölhetik helyszíni ellenőrzésre az adott projektet.

A vizsgálatok elsődlegesen az adott kifizetési kérelemben foglalt információkra irányulnak, de figyelemmel kell lenniük a támogatási határozattal jóváhagyott teljes projektre.

A működtetési kötelezettséggel érintett projektek esetében a működtetési kötelezettség végéig **utólagos ellenőrzéseket** kell végrehajtani kockázati szempontok figyelembevételével kiválasztott projekteken.

Szabálytalanság gyanúja esetén és adminisztratív úton nem rendezhető eltérés tisztázására is helyszíni ellenőrzést lehet elrendelni.

Az ÚMVP támogatásokkal kapcsolatosan lehetőség van egyes helyszíni vizsgálatok megismétlésére. Ez elsődlegesen minőségbiztosítási célt szolgál.

4. Értesítés a helyszíni vizsgálatokról:

A helyszíni vizsgálat az ügyfél előzetes értesítése nélkül is lefolytatható. Az MVH a helyszíni vizsgálatokról adhat előzetes értesítést, amennyiben az nem veszélyezteti az ellenőrzés célját. Az előzetes értesítés csak indokolt esetben lehet 48 óránál több.

5. Melyek azok az iratok, melyeket helyszíni vizsgálatok során bemutatásra kérhetnek az ellenőrök?

A 2007. évi XVII. törvény 36. § (1) bekezdése szerint „Az iratokat a megőrzésre kötelezett ügyfél a mezőgazdasági és vidékfejlesztési támogatási szervnek bejelentett helyen köteles őrizni. Az iratokat a könyvelés, feldolgozás időtartama alatt más helyen is lehet tárolni”, de a (2) bekezdésben foglaltak értelmében „az iratokat az előzetes értesítés alapján lefolytatott helyszíni ellenőrzés kezdő időpontjára, egyéb esetben az erre vonatkozó felhívást követő munkanap kezdetén a mezőgazdasági és vidékfejlesztési támogatási szerv rendelkezésére kell bocsátani.” Továbbá „(3) Az iratokat az ügyfélnek a nyilvántartás módjától függetlenül – közvetlenül alkalmazandó közösségi jogi aktus eltérő rendelkezése hiányában – a támogatás esedékessége naptári évének utolsó napjától számított nyolc évig kell megőriznie.” Az 51. § (1) bekezdése szerint, „ha az ügyfél iratai hiányosak vagy rendezetlenek, illetve nyilvántartásai pontatlanok vagy hiányosak, és így az intézkedéssel összefüggésben jogosultság megállapítására alkalmatlanok, a mezőgazdasági és vidékfejlesztési támogatási szerv mulasztási bírságot szabhat ki, továbbá kötelezheti az ügyfelet, hogy iratait, nyilvántartásait legfeljebb nyolc napon belül rendezze, pótolja, illetőleg javítsa.” A (2) bekezdés szerint „amennyiben az (1) bekezdés szerinti hiányok pótlására nem kerül sor, azt a bírálat során úgy kell tekinteni, hogy az ügyfél az előírt nyilvántartási kötelezettségének nem tett eleget.”

A helyszíni ellenőrzések a kedvezményezettnek a látogatás alkalmával ellenőrizhető valamennyi kötelezettségvállalására és kötelezettségére, az ezeket **alátámasztó, bizonyító erejű dokumentumok** vizsgálatára kiterjedhetnek. Tehát bármely olyan dokumentum az ellenőrzés során a bizonyítás része, eszköze lehet, ami kapcsolatos a kérelmekkel (támogatási, kifizetési), a tulajdonjoggal, a projekt tervezésével, megvalósításával, kifizetésével, a gazdaság projekttel összefüggő részével, jogosultsági kritériumokkal, vállalásokkal, kötelezettségekkel, a projekt működtetésével, illetve melyek bizonyítják, hogy a vizsgálat alkalmával az adott személy eljárhat az adott cég képviseletében.

Ezek lehetnek a teljesség igénye nélkül:

- ✓ tulajdon- vagy használati jogot bizonyító dokumentumok (pl. cégkivonat, tartós bérleti szerződés),
- ✓ jogosultságokat bizonyító dokumentumok (pl. üzemmegállapítást bizonyító, az alkalmazott műszaki ellenőr engedélye, tanácsadásra / képzésre jogosító, meghatalmazás),

- ✓ bizonyítványok, igazolványok (pl. végzettséget igazoló, őstermelői-, teljesítés igazolás, átadás-átvételi jegyzőkönyv),
- ✓ nyilvántartások (pl. állat-nyilvántartás, a művelt föld / erdő nyilvántartása, gazdanapló, a vett gépet / berendezést tartalmazó eszköznyilvántartás, létszámnyilvántartás, jelenléti ív),
- ✓ a támogatás odaítélésében előnyt jelentő tények bizonyítására szolgáló eredeti dokumentumok (pl. fiatal gazda, Natura 2000 terület, hátrányos helyzetet igazoló orvosi igazolás),
- ✓ engedélyek (pl. építési-, használatbavételi-, működési-, ellenőri-, kivitelezői-),
- ✓ ajánlatkérések, megrendelések,
- ✓ tervdokumentációk,
- ✓ szerződések (pl. állat/gazdaság/gép/stb. adásvételi /bérleti szerződése, kivitelezési szerződés, műszaki ellenőrrel kötött szerződés),
- ✓ az elszámolni kívánt építési tételek beépítését bizonyító dokumentumok (pl. kivitelezési terv, építési napló, felmérési napló, szállítólevél, kivitelezői nyilatkozat),
- ✓ gépre, eszközre vonatkozó eredeti gépkönyv, kezelési/ karbantartási leírás és nyilvántartás, minőségi tanúsítvány, megfelelőségi nyilatkozat, garancia és jótállási dokumentumok, eszköznyilvántartás, valamint forgalmi engedély, ha tartozik a géphez,
- ✓ adott kifizetési kérelemhez tartozó, illetve az adott kifizetési kérelemhez tartozó támogatási határozat esetleges korábbi kifizetési kérelmeiben megadott valamennyi bizonylat eredeti példánya, azok átutalását, lekönyvelését bizonyító eredeti nyilvántartások, dokumentumok,
- ✓ minőségi tanúsítvány, ha ezt jelöli a jogcím, a támogatási határozat vagy más jogszabály,
- ✓ a kettős finanszírozás elkerülésének bizonyítására korábbi, vagy jelenleg is folyó hasonló tartalmú, ill. azonos megvalósítási helyen történt /történő támogatásoktól való elkülönítéshez a másik projekt dokumentumai.

Ez a felsorolás példákkal szolgál, de nem jelenti, és nem is jelentheti azt a jogcímekek és ezeken belül a projektek sokfélesége miatt, hogy minden esetben minden dokumentumot kérnek, ellenőriznek az MVH ellenőrei, de a helyszíni vizsgálatra való felkészüléskor ezek jogszabályban is megfogalmazott rendezettsége, előkészítése jelentősen megkönnyíti a vizsgálatot, csökkentheti annak időtartamát. Az egyes jogcímekek kifizetési közleményei és/vagy a helyszíni ellenőrzésre történő kiértékelés részleteiben és konkrétan tartalmazza a helyszíni vizsgálatra előkészítendő dokumentumokat!

Az ellenőrzés megbeszélte idejére az ügyfél köteles az adott támogatási határozathoz tartozó valamennyi beszerzett gépet, eszközt, technológiát (beleértve az esetleges korábbi kifizetési kérelemhez tartozókat is) ellenőrzésre alkalmasan (,alvázsám/gyártási szám/motorszám/adattábla olvasható, letisztított hozzáférhető állapotban) bemutatni, vagy az ellenőrzés megbeszélte helyszínére szállítani, a megvalósítási helyet megközelíthetővé, bejárhatóvá tenni.

Figyelem!

Amennyiben az helyszíni vizsgálatról történő kiértékelés ellenére a bizonyító erejű dokumentumok, iratok, bizonylatok, gépek, berendezések a helyszínen **nem állnak rendelkezésre** az a szemle/ellenőrzés akadályozásának minősülhet, annak megfelelő jogkövetkezményeket vonhat maga után. Ilyen jogkövetkezmény lehet a kérelem elutasítása és/vagy mulasztási bírság kiszabása.

6. Nyilvánosságra vonatkozó követelmények és kötelezettségek

A támogatással megvalósított beruházáson és eszközein, jól látható helyen, **legkésőbb a beruházás befejezéséig, az utolsó kifizetési kérelem benyújtásáig el kell helyezni az ÚMVP arculati elemet.** Az arculati elem különböző eszközökön történő megjelenítését az ÚMVP Irányító Hatóságának 15/2009 (IV. 9.) közleménye részletezi. Elérhetősége: www.umvp.eu > Dokumentumtár > Arculati anyagok > Az ÚMVP arculati kézikönyve.

Szerkeszthető logó elérhetősége: www.mvh.gov.hu > Támogatások > EMVA > ÚMVP Irányító Hatóságának 20/2007 (X. 26.) közleményének 1. melléklete.

Amennyiben a beruházás keretében vásárolt gép, eszköz, technológiai berendezés több egységből áll, akkor a logót a központi egységre kell feltenni.

A kihelyezendő tábla és / vagy matrica méretét úgy kell megválasztani, hogy mindenki számára jól látható, olvasható legyen.

Az ÚMVP arculati elemek hiánya akár a kérelem elutasítását és / vagy mulasztási bírság kiszabását is jelentheti.

7. A helyszíni vizsgálatok során az ügyfél az alábbiakra jogosult:

Az ellenőr személyazonosságáról és megbízásáról meggyőződni, az ellenőrzési cselekményeknél jelen lenni, a megfelelő képviselőtől gondoskodni, a helyszíni ellenőrzés során keletkezett iratokba betekinteni, a megállapításokkal kapcsolatban felvilágosítást kérni, azokra észrevételt tenni, bizonyítási indítványokat előterjesztani, a jegyzőkönyvet megismerni, és a jegyzőkönyv átvételét követő nyolc napon belül, az abban foglaltakra írásban észrevételt tenni. (Részletesen lásd a 2007. évi XVII. Törvény 54. §-a)

8. Egyéb információk az ellenőrzés végrehajtásával kapcsolatban:

A helyszíni vizsgálatot az MVH, vagy annak megbízása alapján az átruházott feladatot ellátó szerv *megbízólevéllel* rendelkező, személyazonosságát igazolni tudó alkalmazottja, valamint az MVH ellenőrzését végző, arra jogosult szerv, illetve szervezet megbízólevéllel rendelkező alkalmazottja (a továbbiakban együtt: ellenőr) folytathat le.

A helyszíni vizsgálatok alaklámával a tapasztaltak, információk rögzítésére, a csatolt iratok felsorolásával *jegyzőkönyvet* kell felvenni a helyszínen, melynek minden oldalát szignálnia kell az ellenőrnek, az ügyfél jelenléte esetén az ügyfélnek, vagy meghatalmazottjának. A hitelesítésre szolgáló oldalon a jelen lévőknek teljes aláírással, cégszerű aláírásával kell hitelesíteniük. Az ügyfélre nézve terhelő megállapításokat tartalmazó jegyzőkönyv egy másolati példányát az ellenőr – amennyiben az ehhez szükséges technikai feltételek adottak – köteles az ügyfélnek a helyszínen átadni vagy azt az ügyfél részére a jegyzőkönyv lezárásától számított tizenöt napon belül megküldeni, amelyre az ügyfél nyolc napon belül észrevételt tehet.

Az ügyfél észrevételeit, az esetleges hiánypótlási kötelezettség megismerésének tényét és a vállalt pótlási határidőt az erre szolgáló rubrikában rögzíteni kell.

Javasoljuk, hogy a támogatási /kifizetési kérelmek beadása illetve a bejelentett helyszíni vizsgálat előtt ismerje meg részletesen, vagy elevenítse fel ismereteit a tervezett, megvalósítás / működtetés alatt álló projektjéhez tartozó szabályokat, előírásokat illetően. Keresse meg az FVM honlapján található, a projektjéhez tartozó FVM rendeletet, a végrehajtás általános szabályait tartalmazó, az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap társfinanszírozásában megvalósuló támogatások igénybevételének általános szabályairól szóló 23/2007. (IV. 17.) FVM rendeletet, az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program intézkedései keretében támogatásban részesült kedvezményezettek tájékoztatási és nyilvánosságra vonatkozó kötelezettségeiről szóló, az ÚMVP Irányító Hatóságának 15/2009 (IV. 9.) közleményét, valamint az MVH honlapján található, a projektjéhez tartozó támogatási / kifizetési kérelmekhez tartozó Közleményeket, Tájékoztatót, a kérelmek Kitöltési útmutatóit, mert ami abban meghatározásra, előírásra kerül az ellenőrzés tárgya lehet.